

Prisma werkplan 2014

Inhoud

1. Prisma
2. Externe ontwikkelingen
3. Activiteiten
 - a. reguliere activiteiten
 - b. nieuwe activiteiten in het kader van transitie AWBZ – WMO

1. Prisma

Prisma is van oudsher aanbieder van passende vrijetijdsbesteding aan mensen met een verstandelijke beperking. Deze activiteiten vormen de historische basis van Prisma, zoals ook te zien was tijdens ons 40 jarig jubileum in september j.l. We kennen diverse gebieden en diverse vormen: sport, recreatie, vorming en cultuur; wekelijkse activiteiten, vakantieweken en dagtochten. Deze activiteiten worden uitgevoerd door vrijwilligers; deelnemers van deze activiteiten zijn afkomstig uit zorginstellingen, maar wonen ook zelfstandig of zijn nog thuiswonend; zij betalen een contributie voor deelname aan de activiteiten. Prisma hanteert daarbij het motto ‘gewoon waar het kan en anders waar het moet’.

Bijna tien jaar geleden is Prisma gestart met Kwartiermakers projecten in diverse stadsdelen¹; deze projecten zijn erop gericht om de verbinding te leggen tussen het bestaande (welzijns en sport-)aanbod en de doelgroep van mensen met een verstandelijke beperking en licht verstandelijke beperking (LVB). Als initiatiefnemer van deze projecten is Prisma verantwoordelijk voor het organiseren van ‘inclusieve’ activiteiten (waar mensen zonder én met beperking aan deelnemen), het werven en toeleiden van deelnemers, de scholing van medewerkers in het reguliere welzijn.

Sinds enkele jaren voert Prisma in samenwerking met Rijk, gemeente en het speciaal onderwijs diverse projecten uit op het gebied van bewegen en gezondheid, oa. Special Heroes. Doel van deze projecten is om via binnen- en naschools sportaanbod de deelname van kinderen met een verstandelijke beperking aan reguliere sportverenigingen te stimuleren.

¹Oud-West (2005/6), Oost (2007/8), Oost en Centrum (2011/12/13), Noord (2013/14)

2. Externe ontwikkelingen

Vanaf 2015 zal worden bezuinigd op de AWBZ zorg; cliënten met lage ZorgZwaartePakketten (ZZP 1,2,3) komen niet meer voor (intramurale) zorg in aanmerking. Daarmee gaat ook de situatie voor mensen met een verstandelijke beperking sterk veranderen: het scheiden van wonen, zorg en welzijn moet cliënten meer keuzevrijheid geven. Doordat deze ontwikkeling gepaard gaat met een forse bezuiniging zullen de effecten op veel mensen niet vrijblijvend zijn.

Een deel van de dagverzorging die nu door zorginstellingen wordt aangeboden zal wegvallen. Er wordt meer verwacht van de 'eigen kracht' van mensen en van de 'civil society', burgers die zich bekommeren om (kwetsbare) medeburgers. Concreet betekent dit dat een aantal mensen met een verstandelijke beperking in belangrijke mate voor zichzelf moeten gaan zorgen, zonder vaste professionele zorgondersteuning. Het beleid is gericht op een verschuiving van de 1ste lijn naar de 0de lijn, verschuiving van zorg naar welzijn en optimaal gebruik maken van het vrijwilligerspotentieel in de buurt. Van welzijnsorganisaties wordt gevraagd hierop in te spelen door het aanbieden van 'informele zorg'.

Voor mensen met een verstandelijke beperking die binnen instellingen blijven wonen zal het aanbod van dagverzorging verminderen, waardoor er in feite meer 'vrije tijd' ontstaat, waarvoor een (zinvolle) invulling gevonden moet worden.

Prisma wil, als welzijnsorganisatie voor mensen met een verstandelijke beperking, op een actieve wijze betrokken zijn bij het versterken van de participatie van onze doelgroep. Met als motto 'Met Prisma actief in je vrije tijd' onderscheiden we ons van partijen die ondersteuning bieden in de thuissituatie (persoonlijke verzorging, schuldhulpverlening) en partijen die zich richten op toeleiden naar werk of arbeidsmatige dagbesteding. Met andere woorden: met Prisma stap je over de drempel van je eigen huis, zodat je aan activiteiten in de maatschappij kunt deelnemen, zowel in je eigen buurt als daarbuiten.

3. Activiteiten

Prisma wil in het komend jaar haar reguliere activiteiten voortzetten en versterken en daarnaast een aantal nieuwe activiteiten ontwikkelen, waarmee we onze positie in de transitie AWBZ – WMO stevig innemen.

Prisma hanteert als motto voor haar activiteiten: 'Met Prisma actief in je vrije tijd'. Daarmee onderscheiden we ons van partijen die ondersteuning bieden in de thuissituatie (persoonlijke verzorging, schuldhulpverlening) en partijen die zich richten op toeleiden naar werk of arbeidsmatige dagbesteding. Indachtig ons devies 'Gewoon waar mogelijk, speciaal waar nodig' zetten wij in op samenwerking met partijen in de stad die regulier aanbod organiseren, zoals sportverenigingen en welzijnsorganisaties.

3a. Reguliere activiteiten

Clubs, cursussen, vakanties en dagtochten

Bijna 2000 mensen met een verstandelijke beperking nemen hieraan deel; zij betalen zelf de directe kosten van de activiteiten. Alle activiteiten worden 'gerund' door vrijwilligers, van wie sommigen al twintig jaar of langer bij hun club actief zijn. Behalve op het bereiken van een zo groot mogelijk aantal deelnemers is onze focus hier gericht op het waarborgen van de kwaliteit en het vergroten van de diversiteit van het aanbod.

Deze activiteiten hebben de afgelopen jaren een terugloop laten zien van het aantal deelnemers; hierdoor komt in eerste instantie de exploitatie, maar uiteindelijk ook de legitimiteit van deze activiteiten onder druk te staan.

In 2013 is getracht deze ontwikkeling te keren door strak op de kosten te sturen en extra inspanningen te doen om deelnemers te werven. Dit heeft echter nog onvoldoende resultaat opgeleverd; om deze koers kracht bij te zetten worden deze marktgerichte clusters in één unit ondergebracht met één omzetdoelstelling.

In dit cluster valt ook de exploitatie van MS Cordaan, die vanaf januari rondvaarten gaat maken voor mensen met een beperking; tevens vallen hieronder de organisatie van de evenementen voor Cordaan (Volleybaltournooi, Dam tot Damloop en Sinterklaas)

Kwartiermaken

In september 2013 zijn vier pilotprojecten gestart in het kader van 'Ik wil met jou...' in Noord; deze pilots lopen door tot de zomer van 2014. De focus ligt meer dan voorheen op de samenwerking tussen zorg en welzijn. Na de zomer volgt een fase van borging en monitoring. De subsidies en fondsen die voor dit project nodig zijn, zijn alle toegezegd.

We verwachten dat stadsdeel West eind 2013 de opdracht aan Prisma zal verstrekken om een Kwartiermakersproject uit te voeren; hierbij kunnen we voortbouwen op onze kennis en ervaring in een eerder project in (toen nog) Oud West. Het stadsdeel stelt een basisbedrag ter beschikking; de aanvullende fondsen moeten we nog werven. Afhankelijk van het resultaat hiervan kunnen we een 'go' geven.

Sportstimulering

Er is bij de diverse overheden veel aandacht voor sport en bewegen, in het bijzonder voor jongeren; Prisma weet hier goed bij aan te sluiten. Het project Special Heroes gaat komend jaar zijn derde jaar in, deels onder de noemer van 'Buurtsportcoaches'. Hiermee bereikt Prisma steeds meer leerlingen in het Speciaal onderwijs.

Prisma is sinds kort de Amsterdamse partner in het project 'Lekker Fit' van ZonMw (Min. VWS), bedoeld om meer mensen aan het bewegen te krijgen.

Prisma wil haar verbindende rol op het gebied van sportstimulering binnen het Speciaal onderwijs verder uitbouwen. Onder andere door de samenwerking met en tussen de scholen te versterken in de vorm van een overleg tussen vakleerkrachten lichamelijke oefening.

Waar mogelijk koppelen we de vraag van mensen met een verstandelijke beperking naar sportaanbod aan een reguliere sportvereniging. We kunnen deze verenigingen ondersteunen en begeleiden bij het opzetten en voortzetten van een G-team.

Bijzondere evenementen

Om de zichtbaarheid van de organisatie en haar doelgroep te vergroten heeft Prisma de ambitie om vanaf komende zomer jaarlijks een groot evenement in Amsterdam te organiseren met een regionale uitstraling, afwisselend rondom Sport en Cultuur. Hiermee willen we ons voor vrijwilligers, lokale overheid en bedrijfsleven op de kaart zetten. Dit evenement bestaat uit een combinatie van actieve elementen (workshops, clinics) en beleving (animatie, demonstraties). Het draagt bij aan het werven van deelnemers en vrijwilligers voor Prisma; het wordt afgesloten met een feestelijk Gala, dat behalve op deze doelgroepen ook gericht is op relatiebeheeren fondsenwerving.

In 2014 willen we ons richten op een atletiek-evenement, vooruitlopend op het EK Atletiek die in 2016 in Amsterdam zal plaatsvinden. Voor de verdere uitwerking en financiering zullen we partners benaderen. (Ronald McDonald, NSGK)

3b. Nieuwe activiteiten in het kader van de transitie AWBZ – WMO

Naast de reguliere activiteiten wil Prisma vanaf 2015 een bijdrage leveren aan de ondersteuning en begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking in het kader van de WMO en de terugtrekking van de AWBZ in de zorginstellingen.

Een aantal mensen met een verstandelijke beperking die nu ambulante begeleiding van een zorginstelling krijgen, zullen vanaf 2015 zelfstandig verder moeten; zij worden aan het eind van de oudjaarsnacht van een 'cliënt' een 'burger'. Voor deze mensen is deze overgang geen sinecure; bij hun participatie in de wereld ondervinden zij vaak een dubbele drempel:

- De veilige omgeving van hun eigen huis verlaten,
- Een (onbekend) buurthuis of andere collectieve plek binnenstappen, waar men vaak niet bekend is met de omgang met mensen met een verstandelijke beperking.

Prisma wil in 2014, in samenwerking met MEE, de zorginstellingen en welzijnsorganisaties in Amsterdam, bijdragen aan een 'warme overgang' van deze groep mensen met een verstandelijke beperking van hun rol van cliënt naar die van burger, waarbij de specifieke deskundigheid van de zorginstelling op de achtergrond behouden blijft.

Bij de nieuwe activiteiten die hierboven zijn genoemd wordt Prisma door zijn samenwerkingspartners gezien als een organisatie met ervaring in het werken met mensen met een verstandelijke beperking, maar niet minder als een organisatie die haar activiteiten vooral uitvoert met vrijwilligers. Daarmee heeft Prisma een geheel ander kostenniveau dan zorginstellingen of welzijnsorganisaties die grotendeels met professionals werken. Gezien de bezuinigingen is dit een aantrekkelijke propositie, mits aan randvoorwaarden van kwaliteit en continuïteit kan worden voldaan.

Prisma in de wijk

In een aantal Kwartiermakersprojecten heeft Prisma ervaring opgedaan met het toegankelijk maken van regulier welzijnsaanbod voor mensen met een verstandelijke beperking. Deze kennis en ervaring willen we gebruiken om een structurele werkvorm te ontwikkelen, waarbij we onze werkwijze met vrijwilligers willen uitrollen naar de wijken. Dit zullen we doen in nauwe samenwerking met de diverse welzijnsorganisaties.

Prisma ziet hierbij de volgende taken:

- In samenwerking met zorginstellingen inzicht verkrijgen in spreiding en diversiteit van mensen met een verstandelijke beperking in de wijken;
- In samenwerking met welzijnsorganisaties bijdragen aan het ontwikkelen en uitvoeren van activiteiten voor een gemengde doelgroep, binnen bv. huizen van de wijk;
- Vrijwilligers werven en scholen om de mensen met een verstandelijke beperking te begeleiden naar deze activiteiten. Hierbij willen we ons ook richten op mensen die in het kader van de participatiewet een traject doorlopen;
- Monitoren kwaliteit en voortgang.

Maatjesproject

In de Kwartiermakersprojecten en ook in andere contacten met zorginstellingen komt naar voren dat er behoefte bestaat aan maatjes, die mensen met een verstandelijke beperking actief begeleiden bij hun vrijetijdsbesteding.

In de praktijk blijkt het voor de betrokken welzijnsprofessionals en vrijwilligers moeilijk om nieuwe deelnemers met een verstandelijke beperking te bereiken. Ook voor zorgpersoneel is het een op een begeleiden van cliënten naar reguliere welzijnsactiviteiten in de praktijk moeilijk te realiseren. Met gezondheid en financiën op het eerste plan komen zorgprofessionals met steeds beperktere tijd per cliënt nauwelijks toe aan welzijn - laat staan toeleiding van cliënten naar regulier welzijn. Hiervoor is de inzet van vrijwilligers als toeleidingsmaatje een oplossing.

Prisma richt zich in haar activiteiten van oudsher op groepen mensen met een verstandelijke beperking. Wij willen in 2014 in stadsdeel Oost een eerste proef doen met het één op één matchen van vrijwilligers en mensen met een verstandelijke beperking.

Vermindering dagbesteding in instellingen

Behalve voor de mensen die thuis of zelfstandig in de wijk wonen, verandert er ook veel voor mensen met een verstandelijke beperking binnen de muren van een zorginstelling. De middelen voor gespecialiseerde dagverzorging nemen af, terwijl mensen met een verstandelijke beperking in een aantal gevallen niet in staat zijn om in sociale firma's te werken of om binnen bedrijven of begeleid werk te verrichten.

Voor deze groep ontstaat een vraag naar dagactiviteiten waarvoor echter vanuit de AWBZ geen middelen beschikbaar zijn. Prisma werkt voor het organiseren van zijn eigen activiteiten (sport, vorming, cultuur) van oudsher met vrijwilligers. Wij willen in overleg met de zorginstellingen onderzoeken of op dezelfde basis een aanvullend aanbod 'binnen de muren' wenselijk en haalbaar is. Een mogelijkheid zou kunnen zijn om in samenwerking met Cordaan een vorm van scholing overdag te organiseren, waarvoor Prisma docenten zou kunnen werven.

LVB / GGZ als vrijwilliger

Binnen de WMO wordt nadruk gelegd op wat iemand wél kan. Bij een aantal activiteiten van Prisma zijn nu al incidenteel vrijwilligers betrokken met een LVB. Prisma wil komend jaar onderzoeken of meer mensen met een LVB kunnen worden ingezet als vrijwilliger bij bovenstaande projecten en welke ondersteuning ze daarbij nodig hebben. Als we de beperkingen van deze mensen onderkennen, ontstaan ontwikkelingsmogelijkheden, in kleine stapjes. Kansen op participatie en wederkerigheid onder goede begeleiding. Eenzelfde benadering willen we onderzoeken voor cliënten GGZ, die in het kader van hun herstel maatschappelijke activiteiten uitvoeren.

Om motivaties en drempels en randvoorwaarden in kaart te brengen willen wij samen met zorginstellingen en de UvA/HvA in 2014 een project starten.